

Док европске владе улажу огромне напоре да стабилизују заједничку валуту, милијарде евра неконтролисано отичу из буџета Европске уније. До оваквог закључка су дошли аутори истраживања која је за ББЦ спровео главни репортер Бироа за истраживачко новинарство при Сити колеџу у Лондону "Ангус Стиклер". Истраживање је показало да су размере проневера и корупције у трошењу европских фондова за регионални развој застарјујуће.

Фонд за "структурни регионални" развој

Иако се становници Европе привикавају на нову стварност, чија је главна карактеристика драконска штедња, Европска уније и даље немилице троши. Њен структурални фонд располаже са колосалних 350 милијарди евра, из којих се финансирају програми за регионални развој у земљама чланицама. Ради се о 650 хиљада пројеката чији је главни циљ да се подстакне развој најсиромашнијих делова Уније.

Екипа ББЦија је у сарадњи са Бироом за истраживачко новинарство од марта до новембра 2010. прегледала неколико стотина хиљада докумената који указују на проневере огромних размера и на то да се новац пореских обвезника слива у џепове италијанске мафије.

Новац за ветрењаче у џепу мафије

Дискретни звук турбина на ветар стиже са готово сваког брда у унутрашњости Сицилије - а безбројни редови огромних гвоздених ветрењача су визуелни траг милијарди евра које је Европска унија уложила у ово сиромашно италијанско острво. Пре два месеца, италијанске власти заплениле су од мафије имовину вредну милијарду и по евра - испоставило се да су европска средства за изградњу ветрењача на Сицилији завршавала у џеповима мафије. Шема прања новца била је врло сложена, каже најпознатији италијански тужилац за организовани криминал Роберто Скарпеното. "Наша истрага на Сицилији показала је да се неколико стотина компанија бави производњом алтернативне енергије - ветрењача и соларних панела. Све су оне у власништву три или

четири човека, који су повезани са мафијом", рекао је тужилац Скарпеното ББЦ-ју. Коза ностра је уложила доста времена и напора у сложену операцију обезбедјења средстава из фондова ЕУ, али јој се труд итекако исплатио. "Ти људи су, уз помоћ политичара и општинских службеника добијали дозволе које су другим компанијама биле недоступне, куповали су земљу застрашивањем власника. Њихове понуде нису се могле одбити." објашњава Скарпеното.

Мамац: неповратна средства ЕУ

Мафија и дан данас држи под контролом практично свако предузеће, сваку радњу и сваки ресторан у Палерму. Бивши члан Коза ностре Антонио Биритела каже да је мафија дубоко уткана у све поре друштвеног живота на Сицилији и да је зато толико јака. Подразумева се да свако, ма чиме да се бави, плаћа рекет, а до новца ЕУ долазило се врло лако. "По мени, највећа грешка је у томе што су средства из регионалних фондова ЕУ неповратна. Мафија је на то гледала као на поклон с неба. Новац даје Унија, а трошење надгледа локална власт - идеална комбинација за организовани криминал", објаснио је Антонио Биритела разлоге за изузетну примаљивост фондова ЕУ.

Истрага и извештај ЕП

Подстакнута сумњама да у трошењу средстава ЕУ италији има неправилности, делегација европских парламентарца је 2008. године посетила Сицилију и Калабрију. Потом је написала извештај у коме се указује на утицај организованог криминала и одсуство било какве озбиљне контроле. Шта је било са тим извештајем? - објашњава британски члан делегације ЕП Бил Њутн Дан. "Вратили смо се у Брисел, написали смо извештај Парлементу, у коме смо указали на разне малверзације, а од Европске комисије смо затражили да проблем реши. Ништа се, међутим, није догодило, јер је у крајњој линији италијанска влада одговорна за расподелу средстава Уније и за контролу законитости целог процеса. Комисија нема никакве надлежности на територији земаља чланица", каже Бил Њутн Дан.

Две милијарде "нестало" за четири године

Према подацима италијанске агенције за борбу против корупције, од 2006. до 2010., у

Италији је проневерно више од две милијарде евра из фондова Европске уније. И Европска унија има сопствено одељење задужено за борбу против малверзација - ОЛАФ. Критичари кажу да практично ничему не служи - има свега 18 истражитеља, који и када утврде неправилности, нису овлашћени да подижу тужбе. Немачки посланик Европског парламента Инге Граслер је 2008. године поднела више предлога за јачање овлашћења истражитеља ОЛАФа. Парламент их је великом, већином гласова подржао, али на томе се све и завршило. "Неке земље чланице активно блокирају рад ОЛАФа, јер немају интерес да се открију и процесуирају случајеви проневере: Морамо да надјемо начин да принудимо национална правосудја да сарађују са ОЛАФом. У овом тренутку, само седам одсто пријава ОЛАФА завршава на суду, а 93 одсто у корпи за отпатке. То значи да толеришемо криминал, што је заиста недопустиво", закључио је говорећи за ББЦ посланица ЕП-а Инге Граслер.

(BBC)